

NİKSAR YÖRESİ'NDE (TOKAT) DOĞRULTU ATIMLI FAY AKTİVİTESİ SONUCU GELİŞEN JEOSİTLER

Özlem Toprak^a, Hüseyin Şahin^b

^aGaziosmanpaşa Üniversitesi, Taşlıçiftlik Yerleşkesi, 60100, Tokat

^bNiksar Belediyesi, 60600, Niksar, Tokat

(ozlem.toprak@gop.edu.tr)

ÖZ

Ülkemiz, bilindiği üzere orojenik kuşaklarında etkisi ile jeolojik dönemler boyunca geçirmiş olduğu hareketli ve değişken süreçlerin yaygın izlerine ev sahipliği yapan bir ülkedir. Bu nedenle de ülkemizde jeolojik çeşitlilik nedeniyle görülmeye değer çok sayıda lokasyon bulunmaktadır. Bu zengin lokasyon potansiyelini en iyi gözlemlediğimiz bölgelerden biriside Aşağı Kelkit Havzasında yer alan Tokat ili Niksar ilçesidir. Havza, tarih boyunca toprakları üzerinde barındırmış olduğu çeşitli uygarlıklardan kalma kültür hazineleri, dünyada nadir olarak bulunan doğa güzellikleri ve her mevsimde yapılabilecek farklı etkinlikleri ile büyük bir turizm potansiyeline sahiptir. Bunun yanı sıra dağları, yaylaları, mağaraları, akarsuları, gölleri, termal kaynakları ve jeolojik yapı alanları ile geniş bir turizm yelpazesi oluşturmaktadır. Bu jeolojik yapı alanlarının birçoğu jeosit niteliğindedir ve henüz bu alanların birçoğunun envanteri çıkarılmamıştır.

Niksar ilçesi, dünyanın en önemli kırık hatlarından biri olan ve Anadolu'daki toplam uzunluğu yaklaşık 1500 kilometreyi bulan Kuzey Anadolu Fay Zonu (KAFZ) etki alanı içerisinde bulunmaktadır. Bu etki, milyonlarca yılın sonunda, bölgede doğal göllerin, fay aynalarının, mağaraların, kanyonların ve vadilerin oluşmasına neden olmuştur. Fayın hareketleri ile ortaya çıkan ve Çek-Ayr havzalarının güzel bir örneği olan Niksar Ovası, Efkerit Vadisi ve vadiye bulunan Luvi Tapınağı, Sisma Mağarası ve traverten oluşumu, Dilimkaya Kanyonu, Ayvaz maden suyu ve Fay-Boyu Volkanitleri, Çamiçi Yaylası, çalışma alanının jeolojik miras olarak önerilebilecek jeosit alanlarıdır. Bu çalışma kapsamında bu alanlar ve yakın çevresi jeolojik açıdan ayrıntılı olarak incelenmiş ve yörenin tarihi, kültürel, turizm değerleri ile birlikte değerlendirilerek bölgeye araştırmacıların dikkatini çekmek, jeolojik mirasa ilişkin farkındalığın oluşturulması ve bu değerlerin jeoturizm için alternatif bir alan olarak kazandırılması amaçlanmıştır.

Anahtar Sözcükler: Niksar, jeolojik miras, jeoturizm, doğrultu atımlı fay

THE GEOSITES FORMED BY STRIKE-SLIP FAULT ACTIVITIES IN THE NIKSAR REGION (TOKAT)

Özlem Toprak^a, Hüseyin Şahin^b

^aGaziosmanpaşa University, Taşlıçiftlik Campus, 60100, Tokat

^bNiksar Municipality, 60600, Niksar, Tokat

(ozlem.toprak@gop.edu.tr)

ABSTRACT

As it is known, our country is a home to extensive traces of variable processes which were affected by orogenic belts. Because of the geologic diversity, there are many locations worth to examine. One of these places is the Niksar region of Tokat which is located in the Aşağı Kelkit Basin. This basin has a significant tourism potential as a result of its historical and natural richness. Besides, Aşağı Kelkit Basin includes mountains, caves, rivers, thermal fountains and geologic places which constitute a tourism center. Most of these geological sites have geosite features and have not been taken in archives yet.

Niksar region is located within the impact zone of North Anatolian Fault which has the length of 1500 kilometers and one of the most important broken fault lines. This fact causes formation of natural lakes, slickensides, canyons and valleys as a result. With the movement of faults Niksar lowland, Efkerit valley, Luvi Temple, Sisma Cave, travertines, Dilimkaya Canyon, Ayvaz mineral water, volcanite, Çamiçi highland came into light to be suggested as geological heritage. In this study, these sites and nearby locations have been studied from geological point of view in detail and aimed to draw attention of the researchers to this region's historical, cultural value and also create awareness to the geological heritage and bring these areas as an alternative area for geotourism.

Keywords: *Niksar, geological heritage, geotourism, strike-slip fault*